

Veel gekozen beheerpakketten Poldernatuur Zeeland v.9/6/2015

13 Botanisch waardevol grasland

Beschrijving

Botanische graslanden dienen om botanische waarden in stand te houden. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Karakteristiek soorten zijn Paardenbloem, Scherpe boterbloem en Pinksterbloem, en op de drogere percelen Margriet, Knoopkruid en Leeuwentand. Op de wat vochtiger graslanden kunnen kamgrasweiden ontstaan. De zgn. Veldgids voor ontwikkeling van kruidenrijke graslanden geeft een indicatie van de ontwikkelingsfase.

Botanisch waardevol grasland kan een belangrijke bijdrage leveren aan diverse vormen van beheer gericht op vogels, insecten en kleine zoogdieren. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron, en de wat open, ijle structuur van het gewas kan schuilgelegenheid bieden.

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in CGBD)

- Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de beheereenheid [7]
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b zijn in transect aanwezig in de periode x tot y (groeiseizoen) [19]
- *Pakket a* : Van 1 maart tot 1 oktober is beweiding toegestaan met maximale veebezetting 2 GVE/ha [21]
- Pakketten e, f en g: Er wordt een rustperiode in acht genomen (zie pakketvariant) [1]
- Pakketten e, f en g: In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats. [2]
- *Pakketten b, c, d, e, f en g*: Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd. [17]
- *Pakket b*: Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan [25]
- *Pakket d*: De beheereenheid wordt niet beweid [11]

Aanvullende beheervoorschriften

- De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
- *Pakketten c en d*: randen liggen aan de buitenkant van het perceel.
- Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.
- *Pakket a*: Bijvoeren is niet toegestaan.
- Klepelen is niet toegestaan.

Pakketten

- a) Botanisch weiland
- b) Botanisch hooiland
- c) Botanisch waardevolle weiderand
- d) Botanisch waardevolle hooilandrand
- e) Botanisch waardevolle hooilandrand met rustperiode 15 juni – 20 juli
- f) Botanisch waardevolle hooilandrand met rustperiode 15 juni – 3 augustus
- g) Botanisch waardevolle hooilandrand met rustperiode 15 juni – 17 augustus

15 Wintervoedselakker

Beschrijving

Wintervoedselakkers zijn belangrijk voor in Nederland overwinterende vogels. Niet geoogste zaden dienen voor hen als voedsel.

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in CGBD)

- **Pakket a: Er wordt een rustperiode in acht genomen vanaf 15 mei tot en met 15 maart van het volgende kalenderjaar [1]**
- Pakket b: Er wordt een rustperiode in acht genomen van 1 oktober tot en met 15 maart van het volgende kalenderjaar [1]
- Pakket c: Er wordt een rustperiode in acht genomen van 1 oktober tot en met 1 augustus van het volgende kalenderjaar [1]
- In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats [2]
- Pakket a: minimaal 90% tot maximaal 100% van de beheereenheid bestaat van 15 mei tot 15 maart van het volgende kalenderjaar uit zomergraan, wintergraan, bladrammenas of een combinatie van deze gewassen. [9]
- Pakket b: minimaal 90 % tot maximaal 100 % van de beheereenheid bestaat van 1 oktober tot 15 maart van het volgende kalenderjaar uit zomergraan, wintergraan, bladrammenas of een combinatie van deze gewassen. [9]
- Pakket c: minimaal 90 % tot maximaal 100 % van de beheereenheid bestaat van 1 oktober tot 1 augustus van het volgende kalenderjaar uit zomergraan, wintergraan, bladrammenas, braak of een combinatie van deze gewassen. [9]
- Pakket a: Na 15 mei blijft het gewas staan tot 15 maart van het volgende kalenderjaar . [13]
- Pakket b: Na 1 oktober blijft het gewas staan tot 15 maart van het volgende kalenderjaar. [13]
- Pakket c: Na 1 oktober blijft het gewas staan tot 1 augustus van het volgende kalenderjaar. [13]

Aanvullende beheervoorschriften

- Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan tijdens de rustperiode.
- Wintergraan kan niet twee jaar achtereen op hetzelfde perceel worden geteeld. Men dient op een ander perceel verder te gaan.
- De beheereenheid dient jaarlijks tussen 16 maart en 30 april (pakket a) of tussen 1 juni en 1 oktober (pakketten b en c) te worden ingezaaid met een gangbare zaaidichtheid, voor zover het zomergraan of bladrammenas betreft. Wanneer gekozen wordt voor een combinatie van gewassen, dienen deze in stroken naast elkaar geteeld te worden.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer, gepubliceerd op de website van SCAN.

Pakketten

- a) Wintervoedselakker 15 mei – 15 maart

Beheervarianten beheerpakket 19: Kruidenrijke akkerranden

19.1 Veldleeuwerikrand

Beschrijving

Deze rand biedt foerageer- en nestelmogelijkheden voor de Veldleeuwerik en andere akkervogels. Er dient ten opzichte van de gangbare landbouw een lage zaaidichtheid gebruikt te worden (75-100 kg/ha). Het gewas blijft hierdoor opener waardoor de akkervogels beter kunnen foerageren. Door de snellere opwarming van de ondergrond zijn hier voor de akkervogels meer insecten te vinden. De graanrand biedt tevens dekking en voedsel in de winter.

Het biotoop in de grasstrook dient te bestaan uit laagblijvende grassen met voldoende kale grond. De kale grond is noodzakelijk voor de aanwezigheid van voldoende bodeminsecten. Deze rand biedt de juiste combinatie van dekking en voedsel. De stroken in de rand mogen gedurende de beheerperiode wisselen.

Beheereisen

- De beheereenheid bestaat van 15 mei tot 1 september uit een combinatie van granen (niet zijnde maïs of graanstoppel) en ingezaaide kruiden.
- De beheereenheid wordt niet beweid.

Aanvullende beheervoorschriften

- De rand is minimaal 9 meter en maximaal 18 meter breed en bestaat uit twee stroken, elk variërend van 4,5 tot 9 meter breedte.
- 50% van de rand wordt eenmalig ingezaaid met een voorgeschreven laagblijvend grasmengsel en zaaidichtheid (zie bijlage 1 met voorgeschreven mengsel en zaaidichtheid). De rand dient tweemaal per jaar gemaaid te worden: eenmaal in de periode 1 maart – 1 april en eenmaal in de periode 1 juli – 1 augustus. Bij de tweede maaibeurt moet het maaisel worden afgevoerd.
- 50% van de rand wordt jaarlijks ingezaaid met een voorgeschreven graankruidenmengsel en zaaidichtheid (zie bijlage 1 met voorgeschreven mengsel en zaaidichtheid) in de periode 1 maart – 30 april.
- Er wordt ingezaaid met niet ontsmet zaaizaad.
- De strook met granen blijft behouden tot **minimaal 1 februari**. Daarna kunnen grondbewerkingen worden uitgevoerd.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer, gepubliceerd op de website van SCAN.
- Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan
- De rand ligt in het open gebied en grotendeels (>90%) op minimaal 100 meter afstand van bebouwing, opgaande beplanting en wegen.

Schematische weergave van de rand: zie volgende pagina.

Voor zaadmengsels, zie bijlage.

Veldleeuwerikrand

Lage grassen en kruiden
4,5-9,0 meter

Graankruidenmengsel
4,5-9,0 meter

Periode	Beheer stroken	
1e jaar	Inzaaien mengsel lage grassen en kruiden in periode 1 maart-30 april (kan eventueel ook in najaar voorafgaand aan jaar ingang beheercontract)	Inzaaien graankruidenmengsel in periode 1 maart -30 april.
	Maaien en maaisel afvoeren periode 1 juli-1 augustus	Mengsel blijft minimaal staan tot 31 december. Daarna grondbewerking toegestaan
	Eventueel 2e maaibeurt na 1 augustus	
2e t/m 6e jaar	Maaien periode 1 maart-1 april	Inzaaien graankruidenmengsel in periode 1 maart -30 april.
	Maaien en maaisel afvoeren periode 1 juli-1 augustus	Mengsel blijft minimaal staan tot 31 december. Daarna grondbewerking toegestaan
	Eventueel 2e maaibeurt na 1 augustus	

Beschrijving

Deze rand biedt dekking, foerageer- en nestelmogelijkheden voor de Patrijs en aan akkervogels. De rand bestaat uit 3 stroken. Eén strook met overblijvende kruiden bestaat uit ruige vegetatie. Deze kan dienen als foerageergebied, dekking en mogelijk broedhabitat. Een strook met kort blijvend gras of open graan biedt foerageergebied. Een strook met zwarte braak biedt vooral foerageergebied voor de kuikens. Deze zijn de eerste weken volledig afhankelijk van insecten. De kale grond warmt snel op en hier zijn dan ook veel insecten die makkelijk te vinden zijn voor de jonge patrijzen. Bij gevaar kunnen ze snel de kruidenrand in duiken. De stroken in de rand mogen gedurende de beheerperiode wisselen.

Beheereisen

- De beheereenheid bestaat van 15 mei tot 1 september uit een combinatie van gras, ingezaaide kruiden en braak.
- De beheereenheid wordt niet beweid.

Aanvullende beheervorschriften patrijzenrand

- De rand is minimaal 9 meter en maximaal 18 meter breed en bestaat uit 3 stroken: braak, laag gras of graan en bloemenmengsel.
 - Een strook van 3 meter wordt jaarlijks geploegd en blijft kaal (zwarte braak). In de periode van 1 maart tot 15 april mag een lichte grondbewerking (schoffelen, cultivatoren, roteren, wiedeppen) worden uitgevoerd. In de periode 1 juli – 15 september mag de rand eventueel gemaaid worden.
 - Een strook van 3 tot 7,5 meter bestaat uit een laagblijvend grasmengsel of graankruidmengsel (Zie bijlage 1 met voorgeschreven mengsels en zaaidichtheden).
 1. Indien strook bestaat uit laagblijvend grasmengsel moet de strook tweemaal gemaaid te worden: eenmaal in de periode 1 maart – 1 april en eenmaal in de periode 1 juli – 1 augustus. Bij de tweede maaibeurt moet het maaisel worden afgevoerd.
 2. Indien de strook bestaat uit graankruidmengsel moet de strook jaarlijks tussen 15 maart en 30 april worden ingezaaid met een graankruidmengsel en de strook moet blijven staan tot 15 maart van het daarop volgende jaar.
 - Een strook van 3 tot 7,5 meter bestaat uit een meerjarig bloemenmengsel (Zie bijlage 1 met voorgeschreven mengsels en zaaidichtheden). Deze strook mag na 3 jaar opnieuw ingezaaid worden.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het Protocol Chemische bestrijding bij agrarisch natuurbeheer, gepubliceerd op de website van SCAN.
- Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan
- De rand grenst bij voorkeur aan een landschapselement bestaande uit slootkant, dijk, struweelbeplanting onverharde weg of ruige berm.
- De rand grenst niet aan bos.

Schematische weergave van de patrijzenrand:

Voor zaadmengsels, zie bijlage.

Patrijzenrand braak-gras-bloemen

	Braak 3,0 meter	Lage grassen en kruiden 3,0- 7,5 meter	Bloemenmengsel 3,0- 7,5 meter
Periode	Beheer stroken		
1e jaar	Ploegen tussen 1 september en 15 april. Op klei in najaar en op zand in voorjaar.	Inzaaien mengsel lage grassen en kruiden in periode 1 maart-30 april (kan eventueel ook in najaar voorafgaand aan jaar ingang beheercontract)	Inzaaien bloemenmengsel in periode 1 maart-30 april (kan eventueel ook in najaar voorafgaand aan jaar ingang beheercontract)
	Tussen 1 maart en 15 april mag een ondiepe grondbewerking worden uitgevoerd (schoffelen, cultivateren, rotoren,...)		
	Eventueel maaien periode 1 juli-15 september (maaisel mag blijven liggen)	Maaien en maaisel afvoeren periode 1 juli-1 augustus	Maaien en maaisel afvoeren na 1 september
2e t/m 6e jaar	Ploegen tussen 1 september en 15 april. Op klei in najaar en op zand in voorjaar.	Maaien periode 1 maart- 1 april	
	Tussen 1 maart en 15 april mag een ondiepe grondbewerking worden uitgevoerd (schoffelen, cultivateren, rotoren,...)		
	Eventueel maaien periode 1 juli-15 september (maaisel mag blijven liggen)	Maaien en maaisel afvoeren periode 1 juli-1 augustus	Maaien en maaisel afvoeren na 1 september

Patrijzenrand braak-graan-bloemen

	Braak 3,0 meter	Graankruidentmengsel 3,0- 7,5 meter	Bloemenmengsel 3,0- 7,5 meter
Periode	Beheer stroken		
1e jaar	Ploegen tussen 1 september en 15 april. Op klei in najaar en op zand in voorjaar.	Inzaaien graankruidentmengsel in periode 15 maart -30 april.	Inzaaien bloemenmengsel in periode 1 maart-30 april (kan eventueel ook in najaar voorafgaand aan jaar ingang beheercontract)
	Tussen 1 maart en 15 april mag een ondiepe grondbewerking worden uitgevoerd (schoffelen, cultivateren, rotoren,...)	Mengsel blijft minimaal staan tot 15 maart van daaropvolgend jaar.	
	Eventueel maaien periode 1 juli-15 september (maaisel mag blijven liggen)	Daarna grondbewerking toegestaan	Maaien en maaisel afvoeren na 1 september
2e t/m 6e jaar	Ploegen tussen 1 september en 15 april. Op klei in najaar en op zand in voorjaar.	Inzaaien graankruidentmengsel in periode 15 maart -30 april.	
	Tussen 1 maart en 15 april mag een ondiepe grondbewerking worden uitgevoerd (schoffelen, cultivateren, rotoren,...)	Mengsel blijft minimaal staan tot 15 maart van daaropvolgend jaar.	
	Eventueel maaien periode 1 juli-15 september (maaisel mag blijven liggen)	Daarna grondbewerking toegestaan	Maaien en maaisel afvoeren na 1 september

Bijlage 1: Samenstelling en zaaidichtheden mengsels akkerranden
Samenstelling bloemenmengsel
Zaadichtheid: 10 kg/ha

Samenstelling mengsel	Percentage	Een- of meerjarig	Opmerking
Kruiden			
Gewone rolklaver (wild)	15%	meerjarig	
Margriet (wild)	10%	meerjarig	
Knoopkruid (wild)	10%	meerjarig	
Wilde peen (wild)	10%	meerjarig	
Gewoon duizendblad (wild)	10%	meerjarig	
Boerenwormkruid	5%	meerjarig	
Luzerne	5%	meerjarig	
Vogelwikke	5%	meerjarig	
Korenbloem	5%	eenjarig	voor bloei 1e jaar
Gele ganzenbloem	5%	eenjarig	voor bloei 1e jaar
Gele lupine	5%	eenjarig	voor bloei 1e jaar
Boekweit	5%	eenjarig	voor bloei 1e jaar
Grassen			
Timothee	10%	meerjarig	

Samenstelling laag graskruidenmengsel
Zaadichtheid: 10 kg/ha

Samenstelling mengsel	Percentage	Een- of meerjarig	Opmerking
Kruiden			
Gewone rolklaver (wild)	20%	meerjarig	
Grassen			
Rood zwenkgras en/of veldbeemdgras	80%	meerjarig	

Samenstelling graankruidenmengsel

Zaadichtheid:

Bouwlandgewas 100 kg/ha

Akkerflora 10 kg/ha

Samenstelling mengsel	Percentage	Opmerking
Bouwlandgewas		
Zomertarwe	30%	
Zomergerst	20%	
Triticale	20%	
Boekweit	12%	
Vlas	10%	
Akkerflora		
Korenbloem	3,00%	
Gewone Klaproos	2,50%	
Gele ganzenbloem	2,50%	
Bolderik	optioneel	